

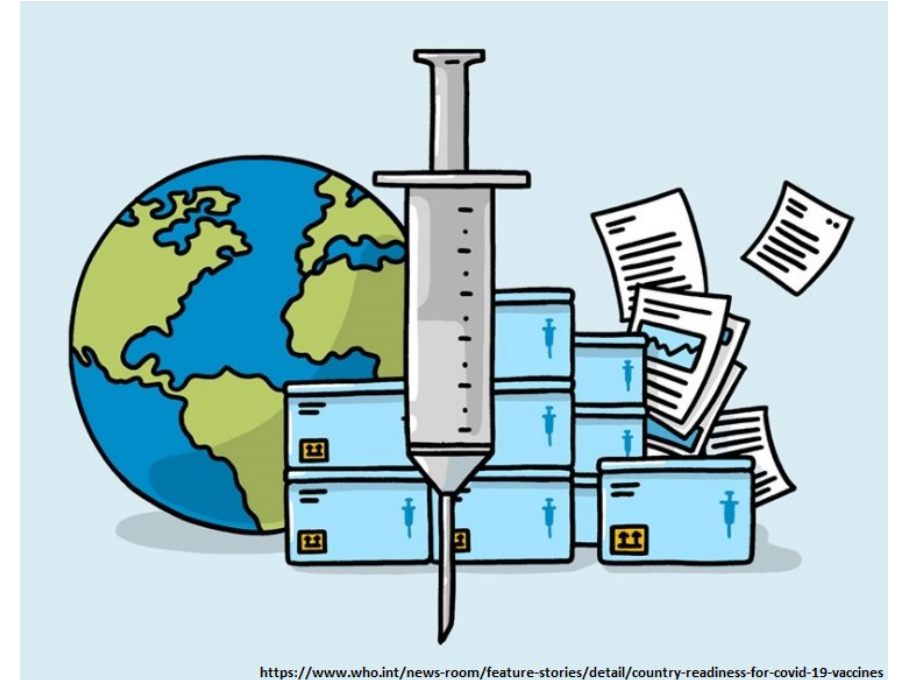
Ochrana veřejného zdraví

Úvod do problematiky

JUDr. Jiří Vodička, Ph.D.

Osnova

- Oč jde?
- Problémy
- Principy
- Mezinárodní rovina
- Unijní rovina
- ČR
 - Organizační zabezpečení
 - Oblasti zaměření
 - Pandemický zákon

**To hear for life,
listen with care!**

World Hearing Day 2022 (3 March)

Principy x zásady

- Prevence
- Mezioborové součinnosti a spolupráce
- Integrace
- Zachování a zlepšování životních podmínek
- Rovnost a ochrana znevýhodněných skupin obyvatelstva
- Účast veřejnosti na ochraně životních podmínek

Mezinárodní rovina

OSN

- Stockholm 1972
- Rio de Janeiro 1992
- Johannesburg 2002

- Valné shromáždění OSN 1977 „Zdraví pro všechny do roku 2000“
- Káhira 1994

OSN – dotčené organizace a programy

- Světová zdravotnická organizace (WHO)
- Světový potravinový program (WFP)
- Světová rada pro výživu (WFC)
- Dětský fond OSN (UNICEF)
- Populační fond OSN (UNFPA)
- Program OSN pro životní prostředí (UNEP)
- Organizace pro výživu a zemědělství (FAO)

WHO (Světová zdravotnická organizace)

- 7. 4. 1948 účinnost Ústavy (Světový den zdraví)
- Ženeva
- World Health Declaration (1998)
 - Koncepce ochrany zdraví
- Cíl: Co nejlepší zdraví pro všechny
- Jak toho dosáhnout: podpora mezinárodní spolupráce, zdravotní politiky, konzultační činnosti, monitorování, technické normy, věda & výzkum...

WHO

13. Generální pracovní program (2019-2023)

- Zvýšení počtu jedinců benefitujících z univerzálního zdravotního pojištění o 1 mld.
- Zvýšení počtu jedinců chráněných před zdravotní krizí o 1 mld.
- Zvýšení počtu jedinců majících lepší zdraví a pocit pohody o 1 mld.

Spolupráce s členskými státy, ale i soukromým sektorem

Problémy

- Financování
- Čína x Taiwan ([Last Week Tonight](#))
- „Pouhá“ doporučení (viz nástřih hráze či [potraty](#))
- Ztráta nezávislosti vůči IAEA (Mezinárodní agentura pro atomovou energii)?

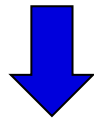
WHO Europe

Kodaň

Evropská charta životního prostředí a zdraví, Frankfurt n. Mohanem 1989

Helsinská deklarace 1994 Národní akční plány zdraví a životního prostředí

Helsinky 2005 Psychické zdraví v Evropě

Zdravý životní styl, zdravé životní podmínky

Evropský program práce 2020-2025 – Společnými kroky za lepším zdravím v Evropě

Rada Evropy a ESLP

- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
 - Čl. 2 právo na život
 - Čl. 8 právo na respektování soukromého a rodinného života

- Evropský soud pro lidská práva
 - Viz Factsheets ([Health](#))

Unijní rovina

☐ Čl. 168 SFEU

- ☐ zlepšování veřejného zdraví
- ☐ předcházení lidským nemocem
- ☐ odstraňování příčin ohrožení tělesného a duševního zdraví

Sdílená
pravomoc

Funkce: koordinační,
doplňková, podpurná

- ☐ Zdravotní politika
- ☐ organizace zdravotnictví
- ☐ poskytování zdravotní péče (včetně rozdělování na ně vyčleněných zdrojů).

Výlučná
pravomoc

Unijní rovina

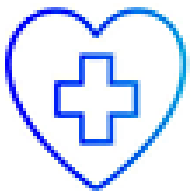
☐ Čl. 191 SFEU

- ☐ zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,
- ☐ ochrana lidského zdraví

☐ Akční programy + plány (koncepce)

☐ 4. program v oblasti zdraví (2021-2027)

- ☐ Vize pro zdravější EU
- ☐ 4 pilíře

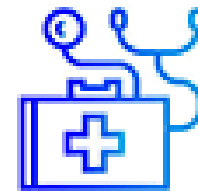
Improve & foster
health in the Union

Protect people in the Union
from serious cross-border
threats to health

Improve medicinal products,
medical devices & crisis-
relevant products

Strengthen health
systems

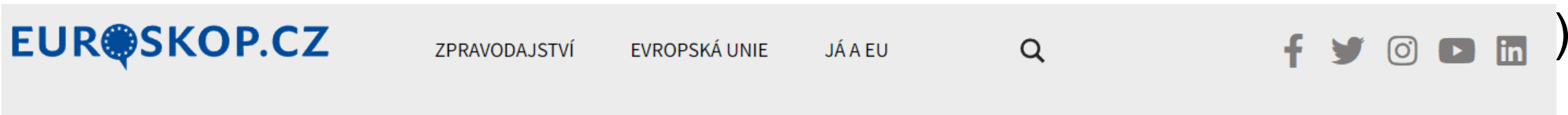

- Řízení oblasti veřejného zdraví v EU
- Ochrana veřejného zdraví
- Zlepšení systémů zdravotní péče
- Posouzení rizik
- Prevence nemocí
- Endokrinní disruptory
- Zdraví a společnost
- Podpora zdraví
- Léčiva

Unijní rovina – agentury a orgány

- DG Sante (Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin)

Hlavní strana » Reuters: EMA o vakcíně Sputnik V do konce roku nerozhodne

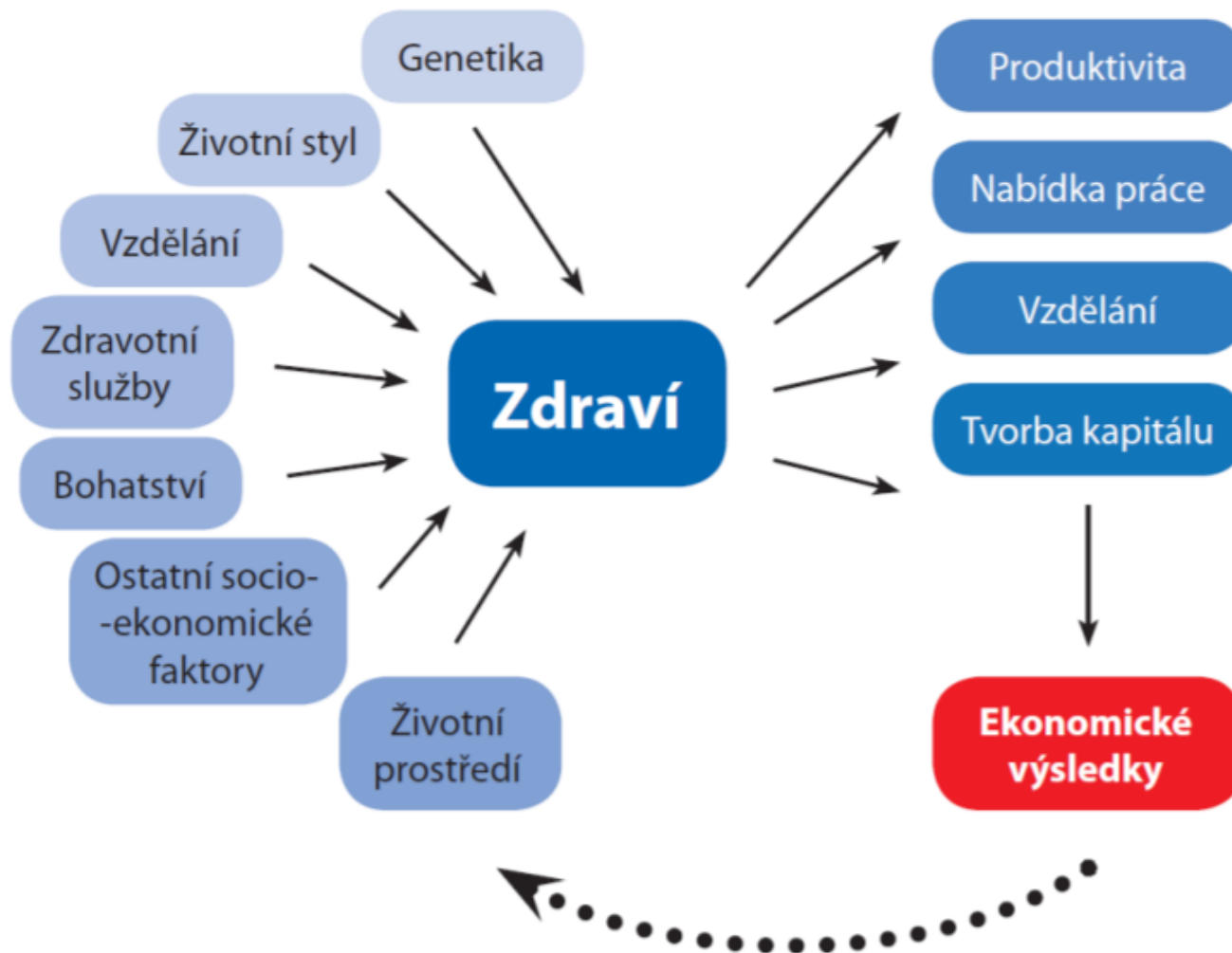
Reuters: EMA o vakcíně Sputnik V do konce roku nerozhodne

21.10.2021

Euroskop, čtk

Č

Zdraví znamená bohatství (Zdraví 2020)

rozvoj

ČR – ústavní rovina

LZPS

- Čl. 6 – právo na život
- Čl. 7 – právo na nedotknutelnost osoby a ochranu jejího soukromí
- Čl. 11 – výkon vlastnického práva
- Čl. 28 – právo na uspokojivé pracovní podmínky
- Čl. 31 – právo na ochranu zdraví
- Čl. 35 – právo na příznivé životní podmínky
- Čl. 41 – normativní zakotvení na úrovni zákona

ČR právní úprava přehled – veřejné zdraví

□ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejné zdraví

□ Vyhláška č. 6/2003 Sb.

□ Vyhláška č. 537/2006 Sb. atd...

□ Nařízení č. 272/2011 Sb.

□ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 (pandemický zákon)

□ Zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním

+ Občanský zákoník (z.č. 89/2012 Sb.)

cat.memes.law

ČR právní

- Ústavní zákon
- Zákon č. 2/19
- Zákon č. 240/
- Zákon č. 150/
- Zákon č. 500/
- Zákon č. 250/ nich + zakon č
- Zákon č. 40/2

sející

ské republiky

zákon)

ky a řízení o

604 To se mi líbí

cat.memes.law ⚡ Hlava I, díl 3 - Trestné činy OHROŽUJÍCÍ život nebo zdraví... víc

8. ledna

ČR právní úprava přehled – související

- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
- Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP

ČR právní úprava přehled – související

O potravinách, o zdravotních službách, bozp, živnostenský, školský, o statní zemědělské a potravinářské inspekci + podzákonné předpisy atd...

Důležité pojmy

- Veřejné zdraví
- Ochrana veřejného zdraví
- Užitková voda x šedá voda
- Činnost epidemiologicky závažná
- Státní zdravotní dozor

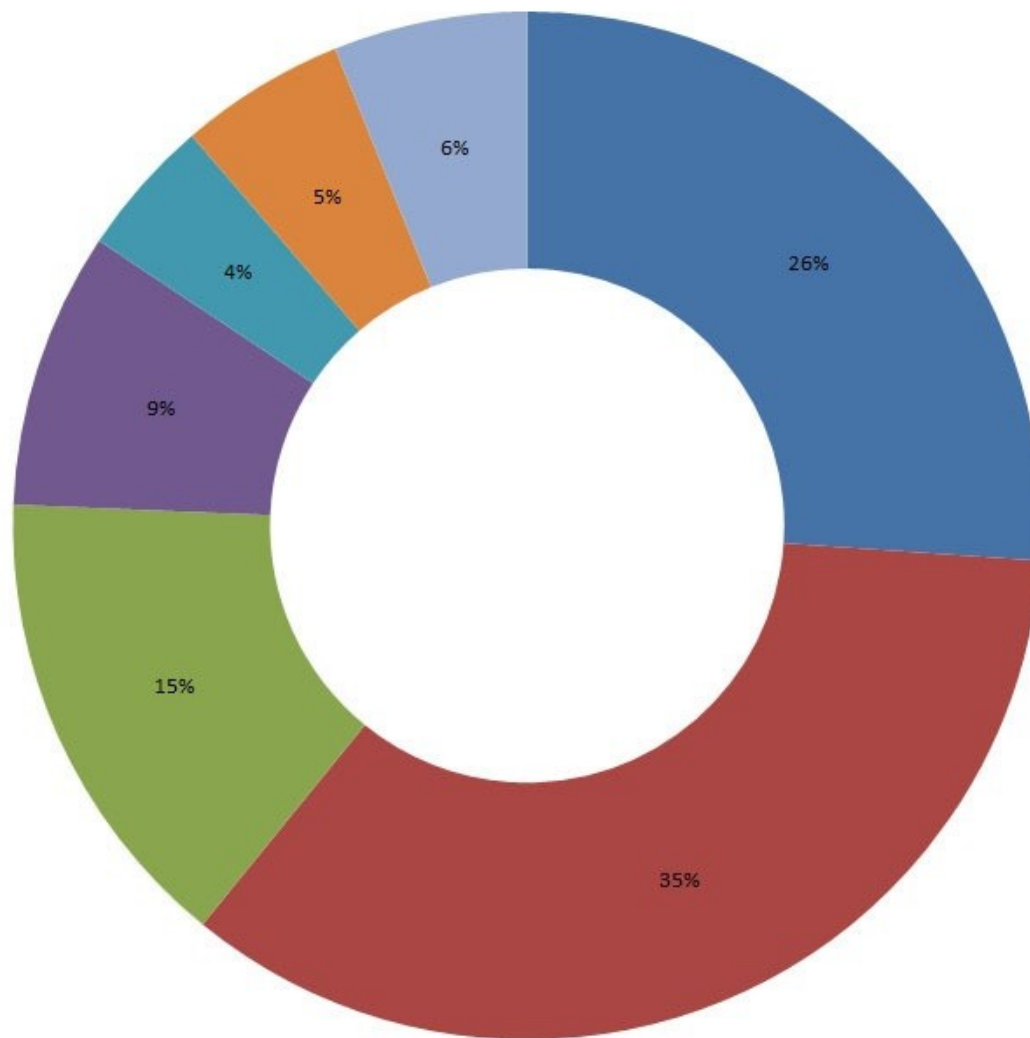
Veřejným zdravím je zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života

Důležité pojmy

Ochrana veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním.

Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví

Spotřeba vody v domácnosti

■ 26% WC

■ 34,8% Osobní hygiena, mytí

■ 14,8% Praní, úklid

■ 8,7% Příprava jídla, mytí nádobí

■ 4,3% Pití

■ 5,2% Mytí rukou

■ 6% Zalévání, ostatní

Činnosti epidemiologicky závažné

provozování stravovacích služeb (§ 23),
výroba potravin, zpracování potravin,
uvádění potravin na trh

provozování holičství, kadeřnictví,
pedikúry, manikúry, solária,
kosmetických, masérských,
regeneračních nebo rekondičních
služeb

provozování úpraven vod a vodovodů

provozování živnosti, při níž je
porušována integrita kůže

výroba kosmetických přípravků

Zdravotní
průkaz a znalosti

Ne vždy

Důležité pojmy

Státní zdravotní dozor

- Vykonávají KHS
 - Kontrola povinností uložených orgány ochrany
 - Možnost pozastavení činnosti
 - Prověřování znalostí
 - Zákaz/omezení nejakostní pitné vody + nápravná opatření
 - Zákaz používání koupaliště
 - Opatření pro bezpečnost zaměstnanců
- atd... viz § 84

Členění ZOVZ

Péče o životní a pracovní podmínky

Předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění

Další povinnosti osob v ochraně veřejného zdraví

Státní správa v ochraně a podpoře veřejného zdraví

Opatření obce v samostatné působnosti

Věcná působnost zákona:

- Hluk, vibrace
- Neionizující záření a ionizující záření
- Chemické látky
- Hygienické aspekty vody, půdy, ovzduší
- Havárie a epidemie

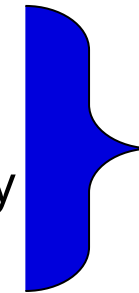
Stanovené rizikové faktory ve vazbě na:

- Výrobky
- Potraviny
- Léky
- Služby

Institucionální zabezpečení

Orgán ochrany veřejného zdraví (obecný název)

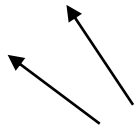
- Ministerstvo zdravotnictví (+ Hlavní hygienik)
- Krajské hygienické stanice
- Ministerstvo obrany (+ Vojenský zdravotní ústav) – ozbrojené síly
- Ministerstvo vnitra – bezpečnostní sbory

Státní
zdravotní
dozor

Další organizace

- Státní zdravotní ústav
- Zdravotní ústavy
- Úřední laboratoře
- Národní referenční laboratoř

- Biocidy a chemické látky
- Elektronické cigarety a bylinné výrobky určené ke kouření
- Hlukové mapy
- Kontroly protiepidemických opatření
- Kosmetické přípravky
- Koupání v přírodě
- Krajské hygienické stanice
- Letní dětská rekreace
- Pandemický plán ČR
- Pitná voda
- Státní zdravotní dozor
- Výrobky pro styk s potravinami
- Výživa a potraviny

[a](#) [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

astimil Válek

Iam Vojtěch

str Arenberger

n Blatný

oman Prymula

OVZ
(podpory a ochrany)

(cytu nebezpečných
rajů)

Z

Iam Vojtěch

Krajské hygienické stanice

- 14 stanic (v každém kraji) + územní pracoviště
 - Výkon státního dozoru
 - Dotčený orgán dle StZ
 - Projednávání přestupků
 - Vydává rozhodnutí/osvědčení/povolení
 - Místní šetření
 - Epidemiologická šetření
 - Řízení jakosti vod ke koupaní v určených vodních zdrojích
- atd. viz § 82 a § 82a

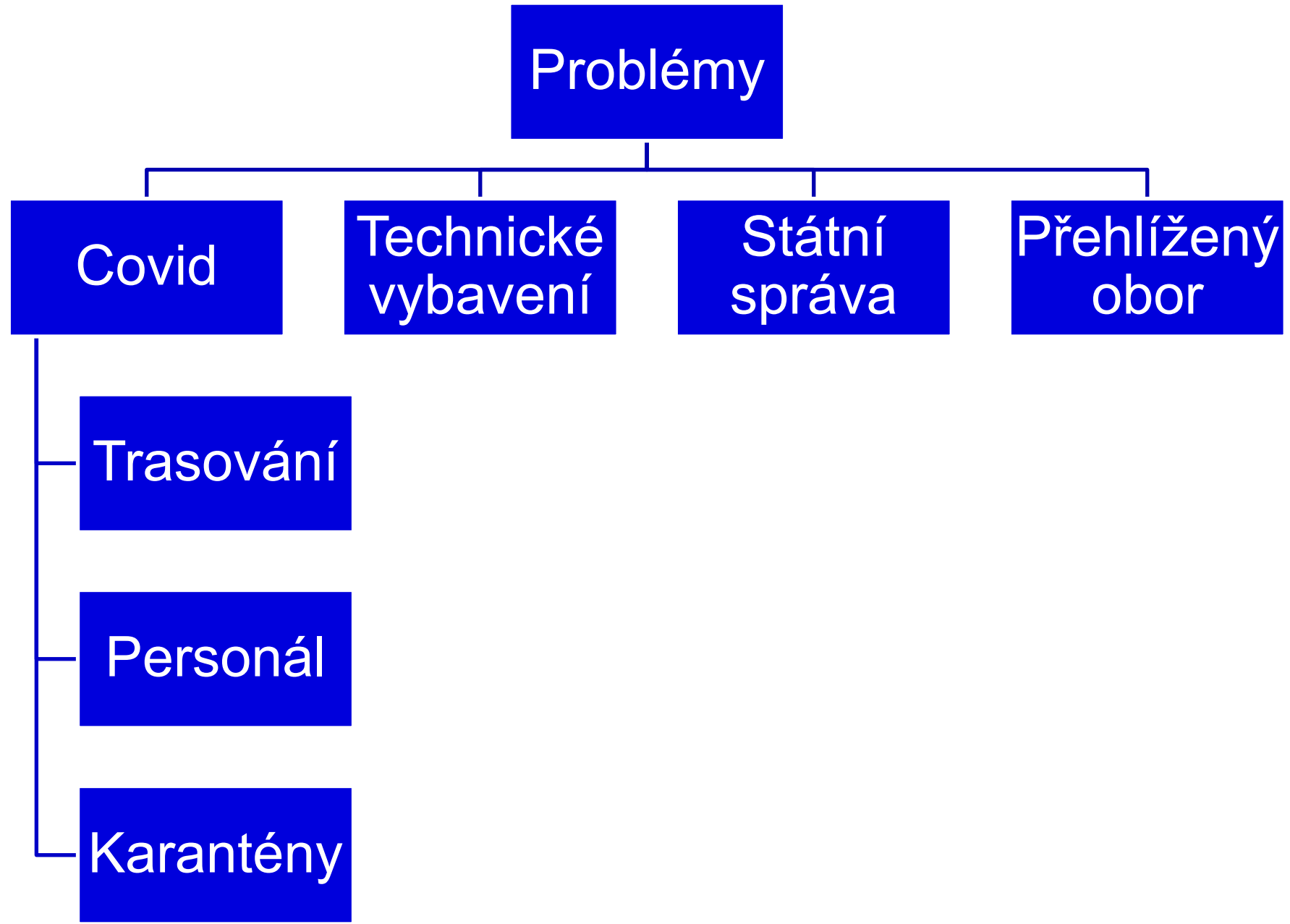
Krajské hygienické stanice

Nejčastěji řešené problémy:

- Hluk
- Hygienická úroveň stravovacích provozů
- Kvalita potravin/nápojů a výrobků určených pro styk s potravinami
- Jakost pitné vody
- Kvalita bydlení (plísně, hlodavci, hmyz)
- Covid

Krajské hygienické stanice

Role obcí v OVZ

- Mohou vydat obecně závazné vyhlášky
- Nařízení speciální ochranné dezinsekce a deratizace
- Pro celé území nebo pouze část
- Součinnost KHS

Nástroje právní regulace

Individuální správní akty

- Rozhodnutí, povolení, souhlasy
- Viz zejména Hlava II a III

+ závazná
stanoviska a
faktické úkony

Opatření obecné povahy

- KHS i Ministerstvo
- Např. monitorovací kalendář jakosti vod, stanovení dalších infekčních onemocnění atd.

Normativní správní akty

- Nařízení KHS (mimořádná opatření při pandemii)
- Vyhlášky obcí

Účast veřejnosti

- ZOVZ pojmá restriktivně
- Speciální ke správnímu řádu
- Skrz jiné zákony (snad) účinnější
 - EIA
 - IPPC
 - StZ

Pandemický zákon

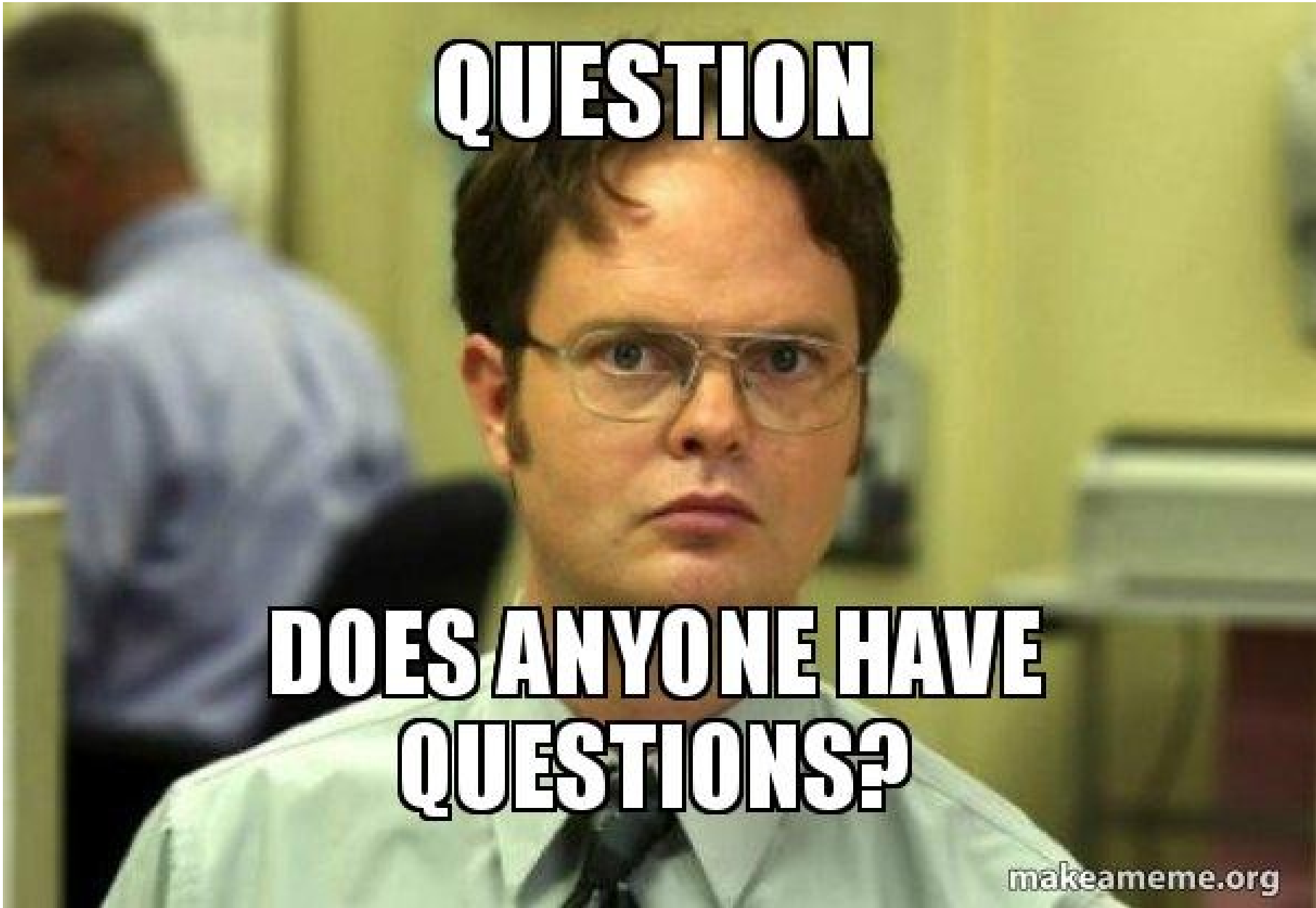
ANO a SPD žádají společně Ústavní soud o zrušení pandemického zákona

PŘÍMÝ PŘENOS ⌚ 3. března 2022 10:02, aktualizováno 10:48

Zrušení novely pandemického zákona požadují u Ústavního soudu společně poslanci ANO a SPD. Přijetí novely opoziční poslanci nepodpořili a jejímu schválení se snažili obstrukcemi bránit poslanci hnutí SPD v čele s Tomio Okamurou. Kvůli způsobu přijetí zákona již dříve opozice avizovala, že se obrátí na Ústavní soud.

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/ano-spd-pandemicky-zakon-snemovna-tiskova-konference.A220303_093614_domaci_kop

Děkuji za pozornost!

Zdroje

- Dudová, J. *Ochrana veřejného zdraví základní pojmy a východiska*, MU 2020.
- Dudová, J. *Právo na ochranu veřejného zdraví: ochrana veřejného zdraví před rizikovými faktory venkovního prostředí*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-854-3.
- Dudová, J. *Právní aspekty ochrany veřejného zdraví před environmentálním hlukem*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity. ISBN 978-80-210-6522-2. Dostupné také z: http://science.law.muni.cz/knihy/monografie/Pravni_aspekty_ochrany.pdf
- Peřina, A. *Zdraví a jeho determinanty*. Brno: MU 2015.